

Pekka Nurmi

15.4.2025

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
65100 Vaasa

ALUEVALITUS KESKIPOHJANMAAN HYVINVOINTIALUEEN ALUEHALLITUKSEN PÄÄTÖKSISTÄ

Asia

Hyvinvointialuelain 142 §:n mukainen aluevalitus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksen päätöksestä 3.2.2025 § 26 koskien pelastusjohtajan valintaa sekä aluehallituksen päätöksestä 24.3.2025 § 68 koskien pelastusjohtajan valinnasta tehdyn oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Hyvinvointialueen hallituksen päätöksen oikaisuvaatimus- ja valituskelpoisuus

Laissa hyvinvointialueista 29.6.2021/611 säädetään hyvinvointialueen jäsenen oikaisuvaatimus- ja valitusoikeudesta lain 142 pykälän ensimmäisessä momentissa. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksen pelastusjohtajan virkavalintaa koskevasta päätöksestä tehty oikaisuvaatimus on toimitettu 18.2.2025 käsiteltäväksi, siis lain säätämässä määräajassa huomioon ottaen sähköisen tiedonannon julkaisupäivä 10.2.2025. Oikaisuvaatimus on käsitelty aluehallituksessa 24.3.2025 ja se on hylätty. Hyvinvointialueista 29.6.2021/611 säädetyn lain perusteella oikaisuvaatimuksen tekijälle muodostuu oikeus aluevalituksen tekemiseen.

HYVINVOINTIALUEEN HALLITUKSEN PÄÄTÖKSESTÄ 3.2.2025 § 26 PELASTUSJOHTAJAN VIRKAVALINTA-ASIASSA

Taustaa

Julkisten virkojen täyttöä säätelee virkaan vaadittavien kelpoisuusvaatimusten lisäksi merkittävimpana lainsäädännöllisenä vaatimuksena perustuslain 125 §. Virkaan kuuluvien lainsäädännöllisten vaatimusten lisäksi asiassa toimivaltainen viranomaisen voi asettaa viran menestyksekkään hoitamisen kannalta keskeiseksi arvioimiaan kelpoisuusehtoja ja eduksi luettavia ominaisuuksia, jotka ilmoitetaan hakuilmoituksessa. Aluehallitus on toimivaltaansa perustuen asettanut kelpoisuusehdoiksi mm. ylemmän korkeakoulututkinnon ja näytön vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä sekä vaatimuksen riittävästä kielitaidosta.

Virkavalintapäätöksen valmistelussa tulee varmistaa, että valintamenettelyyn hyväksyttävät hakijat täyttävät viralle asetetut lakisääteiset ja toimivaltaisen viranomaisen viralle

asettamat kelpoisuusvaatimukset ja että kärkihakijoiksi valikoituneiden virkaan kelpoisten henkilöiden kesken tehdään säädösten edellyttämä keskinäinen ansiovertailu. Viimeaikaisen oikeuskäytännön valossa virkavalinnat ovat kumoutuneet, mikäli ansiovertailu on laatimatta.

Lähtökohtaisesti virkaan tulee valita ansioitunein kelpoisuusvaatimukset täyttävä hakija.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Hyvinvointialueen aluehallituksen lainvastainen virkavalintapäätös 3.2.2025 § on kumottava ja asia on palautettava uuteen valmisteluun ja ratkaistava virheettömän valmistelun jälkeen uudelleen. Virheellinen esittely on johtanut lainvastaiseen virkavalintaan.
2. Hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen on nimittänyt 4.3.2025 organisaation ulkopuolelta pelastusjohtajan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen, siis vakinaiseen virkasuhteeseen Topi Puronhaaran, vaikka virkavalintapäätös ei ole lainvoimainen oikaisuvaatimuksesta sekä aluevalituksesta johtuen. Hallinto-oikeuden tulee kieltää lainvastaisen menettelyn jatkaminen.

Hyvinvointialueen aluehallitus ei ole perustellut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä suhteessa oikaisuvaatimuksessa esitettyyn hallintolain edellyttämällä tavalla ja on jättänyt pääosin perustelematta valitun puuttuvasta kelpoisuudesta oikaisuvaatimuksessa esitettyä näyttöä sekä tulkinut pelastustoimessa palveltua aikaa tosiasioiden vastaisesti valitun eduksi ja kielitaidon osalta esittänyt valitsematta jään toisen kärkihakijan vahingoksi ruotsinkielen taidon kahta taitotasoa alempana kuin virallisessa asiakirjassa kielitaito on ilmaistu. Oikaisuvaatimuksen hylkäyspäätös on lainvastainen. Muutoinkaan oikaisuvaatimuksen hylkäämistä koskevan päätöksen valmistelutextissä ei ole tosiasioihin perustuvaa näyttöä oikaisuvaatimuksessa esitettyjen lainvastaisuuksien kumoamiseksi.

Oikaisuvaatimusta koskeva päätös on myös syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se tulee kumota. Hyvinvointialuelain 95 §:ssä, kohdassa 2 i) edellytetään, että hyvinvointialueen hallintosäännössä säädetään esittelystä. Oikaisuvaatimuksen hylkäämistä koskevasta pöytäkirjaotteesta ilmenee, että päätösesityksellä ei ole esittelijää, vaikka hyvinvointialuelakiin perustuvassa hallintosäännön 159 §:ssä tätä edellytetään. Asia on kiistaton ja näyttö lainvastaisesta menettelystä on oikeaksi todistetusta pöytäkirjaan luettavissa. Oikaisuvaatimuksen käsittelyyn tehdyn valmistelun tekijöiksi on pöytäkirjaan merkitty henkilöstöjohtaja Jaana Sandström ja vs. hallintolakimies Aino Aurala, mutta päätösesityksen esittelijää ei ole. Monijäsenisen toimielimen päätöksistä juridinen vastuu on jäsenistön lisäksi asian esittelijällä lukuun ottamatta eriävän mielipiteensä kirjauttaneita. Tässä tapauksessa kukaan virkakunnasta ei kanna lakisääteisesti esittelijälle kuuluvaa vastuuta. Tämä lainvastainen menettely on sinällään peruste kumota oikaisuvaatimusta koskeva päätös. Pelastusjohtajan virkavalintapäätöksessä esittelijänä on toiminut hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen, mutta oikaisuvaatimuksen käsittelyssä esittelijää ei ole. Perusteltavissa olevaa syytä esittelijän puuttumiselle ei ole olemassa. Esittelijän puuttuminen tuskin on vahinko, jota henkilöstöjohtaja, vs. hallintolakimies tai hyvinvointialuejohtaja ei olisi havainnut. Joka tapauksessa menettely on lainvastainen. Johtopäätöksen vetäminen laiminlyönnistä jääköön hallinto-oikeuden harkintaan. Mikäli asia mahdollisesti päättyisi käräjäoikeudessa käsiteltäväksi vahingonkorvausasia, eikä päätöksellä ole esittelijän vastuussa olevaa viranhaltijaa, jäisi oikeudellinen vastuu toimielimen poliittisesti valittujen jäsenten kannettavaksi, mikä ei ole ollut lainsäätäjän tarkoitus. Lainsäätäjää edellyttää viranhaltijavastuuta.

Hyvinvointialuejohtaja Mikko Komulainen on nimittänyt 4.3.2025 organisaation ulkopuolelta pelastusjohtajan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen, siis vakinaiseen virkasuhteeseen Topi Puronhaaran, vaikka virkavalintapäätös ei ole lainvoimainen oikaisuvaatimuksesta sekä aluevalituksesta johtuen. Hallinto-oikeuden tulee kieltää lainvastaisen menettelyn jatkaminen. Päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, ellei laissa tai asetuksessa erikseen säädetä poikkeusta asian luonteen vuoksi. Käsiteltävässä asiassa poikkeuksesta ei ole lailla tai asetuksella säädetty. Virkavalinnan ollessa ilman lainvoimaa, tulee virkaa hoitaa virkaatekevänä (vt.) tai viransijaismenettelyllä (vs.) siihen saakka kunnes virkaan voidaan nimittää lainvoimaisella päätöksellä valittu henkilö. Tältä osin hyvinvointialuejohtaja on ylittänyt toimivaltansa ja menetellyt lainvastaisesti. Mikäli virkamääräys tulkitaan sopimukseksi, tulee hallinto-oikeuden määrätä oikeustoimi pätemättömäksi sen lainvastaisuuden takia sopimuksen tehneen työnantajan edustajan ylitettyä toimivaltansa. Mainittakoon, että hyvinvointialueen johtajan lainvastaisesta päätöksestä seurasi pelastusjohtajan virkaa pätevänä hoitaneen Joonas Nuoliojan siirtäminen pois pelastusjohtajan tehtävästä. Laiton menettely on Puronhaaran eduksi ja Nuoliojan vahingoksi. Vaatimusta hallinto-oikeuden päätöksellä kieltää epäpätevän henkilön jatkaminen pelastusjohtajan virassa perustellaan myös sillä, että tuomioistuinkäsittely lainvoimaisine päätöksineen vie arviolta vuodesta jopa useisiin vuosiin, mikäli asian käsittelyä jatketaan kaikissa oikeusasteissa. Epäpätevyyssasiassa normaali menettely, kantelu aluehallintovirastolle ei tule kysymykseen siitä syystä, että epäpätevänä virkaa hoitamaan nimitetty henkilö on aluehallintoviraston virkavapaalla oleva viranhaltija ja siten aluehallintovirasto on jäävi käsittelemään viranhaltijaansa liittyvää kanteluasiaa.

Perustelut vaatimukselle

1. Virkaan valittavalla tulee olla kelpoisuus virkaan. Virkaan valitulta puuttuu kelpoisuus, joten päätös on lainvastainen.
2. Virkaan on valittava kelpoisuusvaatimukset ja muut tehtävän asettamat vaatimukset täyttävistä hakijoista ansioitunein. Kärkihakijoista ei ole tehty perustuslain vaatimaa hakijoiden ansioiden keskinäistä ansiovertailua, joten virkavalintapäätös on perustunut lainvastaiseen valmisteluun. Virkavalinnan tehneellä aluehallituksella on ollut ainoastaan yhteenveto, jossa on ollut puutteita ja virheitä muun muassa kielitaidon ja työkokemuksen osalta. Kärkihakijoista Joonas Nuolioja on kelpoisuusehdot täyttävä ja ansioitunein ja pätevin jäljempänä ilmenevin perustein, mutta ei tullut valituksi virkaan. Pätevän syrjäyttäminen ja pätevyysvaatimukset täyttämättömän ja vähemmän ansioituneen valinta virkaan on syrjivä ja valintapäätös on lainvastainen. Joonas Nuolioja on tullut syrjityksi pelastusjohtajan virkavalinnassa.
3. Virkavalinta ei saa olla syrjivä. Virkaan valitulle pelastustoimessa palveltu aika on hyvinvointialueen hallitukselle esitelty syrjivästi. Virkaan valitulle on hakijayhteenvedossa ilmoitettu mm. ”palveluaikaa sopimuspalomiehenä n. 9 v ja n. 6,5 v päivystävänä palomestarina alueella. 1,5 v aluehallintoviraston pelastusylitarkastajana”. Yhteen laskien virkaan valitun työtehtävissä palveltu aika tekee n. 17 vuotta. Valitun ikä 31 vuotta huomioiden laskutoimituksen mukaan 31 vuotta ikää miinus 17 vuotta palvelusaikaa antaa tulokseksi, että virkaan valittu on valittu sopimuspalomieheksi 14 vuoden iässä. Se ei Suomessa ole mahdollista lainsäädännöllisistä ja työsuojelullisista syistä. Hakijayhteenvedon merkittävä ja harhaanjohtava virhe on luettu virkaan valitulle eduksi ja on toista kärkihakijaa syrjivä. Toista kärkihakijaa Joonas Nuoliojaa syrjivä on hakijayhteenvedossa myös kielitaitoa koskeva kirjaus. Joonas Nuoliojalle on aluehallitukselle esitetyssä hakijayhteenvedossa toisen kotimaisen kielitaidon tasoksi kirjoitettu ”välttävä”, vaikka Joonas Nuoliojan korkeakoulutodistuksessa asia tosiasiallisesti on ilmaistu seuraavasti: ”suorittanut ruotsinkielen suullista ja kirjallista

taitoa osoittavat opinnot arvosanalla hyvä". Tämä räikeä kielitaidon vääristely on koitunut Nuoliojan vahingoksi ja on häntä syrjivä. Näyttö syrjivälle menettelylle on kiistaton.

4. Virkavalintaa ei ole perusteltu hallintolain vaatimalla tavalla, joten siltäkin osin päätös on lainvastainen. Valintaratkaisusta ei käy ilmi mitkä ovat ne kelpoisuusvaatimuksiin, yleisiin nimitysperusteisiin ja hakuilmoituksessa esitettyihin valintaperusteisiin liittyvät seikat, joiden perusteella valinta lopulta tehtiin. Perusteluvelvollisuuden täyttämisen kannalta on olennaista, että on olemassa tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta.
5. Toistaiseksi voimassa olevaan (vakinaiseen) pelastusjohtajan virkaan on ilman lainvoimaista päätöstä nimitetty Topi Puronhaara. Nimitys on ilman lainvoimaisuutta lainvastainen ja nimityspäätöksellään hyvinvointialuejohtaja on ylittänyt toimivaltansa. Sopimukseksi tulkittaessa virkamääräys on pätemätön ilman toimivaltaa solmittuna.
6. Oikaisuvaatimus on hylätty perustelematta oikaisuvaatimuksessa esiin tuotuja lainvastaisuuksia. Oikaisuvaatimus on hylätty virheellisessä järjestyksessä tehdyn päätöksen tuloksena, sillä asia on päätetty ilman lain säädösten sekä hyvinvointialueen hallintosäännön vaatimaa esittelijää. Asialle on näyttö oikaisuvaatimuksen hylkäystä koskevassa pöytäkirjanotteessa.

Pelastusjohtajan virkaan vaadittavan kelpoisuuden tarkastelu

Virkaan valittavalla tulee olla lainsäädännöllä sekä toimivaltaisen viranomaisen asettamalla päätöksellä (aluehallitus 5.9.2022 § 107) vaadittu kelpoisuus virkaan. Pelastusjohtajan virkavalintaa valmisteltaessa kelpoisuusvaatimusten täyttymistä joko ei ole tarkastettu, tai tarkastus on tehty virheellisesti, sillä virkaan valitulta puuttuu kelpoisuusvaatimukseksi asetettu näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä jäljempänä kerrotuin perustein.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksen kokouksessa 28.10.2024 § 269 aluehallituksen julistaessa pelastusjohtajan viran haettavaksi, on todettu, että pelastusjohtajan voimassa olevat kelpoisuusehdot ovat (aluehallitus 5.9.2022 § 107): *Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys pelastustoimen toimialaan, näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, toisen kotimaisen kielen erinomainen taito ja toisen kotimaisen kielen riittävä taito sekä B-luokan ajokortti.*

Edellä mainitut kelpoisuusvaatimukset on lueteltu samansisältöisinä pelastusjohtajan viran hakuilmoituksessa.

Hyvinvointialueen asettamien kelpoisuusvaatimusten osalta kärkihakijoiksi valikoituneiden hakijoiden kelpoisuuden tarkastaminen on joko jäänyt tekemättä tai on tehty virheellisesti, sillä virkaan valitun hakemuksen olisi oikein suoritettussa menettelyssä tullut päättyä hakemusasiakirjojen lukemiseen johtopäätöksellä: ei täytä vaadittavaa kelpoisuutta. Hakijoiden näyttö toimimisesta vaativissa ja itsenäisissä johtamistehtävissä on käsitelty virheellisesti. Hakijoiden osalta ei ole avattu eroa vaativissa ja itsenäisissä asiantuntijatehtävissä hankitun kokemuksen ja vaativissa ja itsenäisissä johtamistehtävissä hankitun kokemuksen välillä. Vaativissa ja itsenäisissä asiantuntijatehtävissä palveltu aika ei tuota kokemusta hyvinvointialueen asettamaan ehdottomaan kelpoisuusvaatimukseen "näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä". Pelastusjohtajan virkavalinnan valmisteluun kuuluvassa hakijayhteenvedossa on todettu virkaan valitun osalta olevan kokemusta pelastusylitarkastajan asiantuntijatehtävissä. Ei siis vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä.

Päivystävän palomestarin tehtävässä (P3 -taso) hankittua operatiivista kokemusta ei voi lukea aluehallituksen kelpoisuusehdoksi asettamaksi kokemukseksi vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, sillä vaativimmissa pelastustehtävissä johtovastuu kuuluu virkahierarkiassa ylemmälle viranhaltijatasolle (P 2 -taso). Palomestarin operatiivisella toiminnalla ei ole yhteyttä pelastusjohtajalta vaadittavan vaativan ja itsenäisen johtamistehtävän kanssa. Palomestarin asemaa pelastuslaitoksen ja hyvinvointialueen organisaatiossa kuvastaa se, että tehtävä ei yllä sille tasolle, että virkanimike löytyisi itsenäisiä viranhaltijapäätöksiä tekevien viranhaltijoiden luettelosta. Palomestari ei siten kuulu virkahierarkiassa päätösvaltansa osalta itsenäisiä päätöksiä tekeviin viranhaltijoihin, joiden päätöksiin olisi monijäsenisellä toimielimellä otto-oikeus. Palomestarin päätösvalta rajoittuu hallintotehtävien osalta tasolle, jota valvoo hänen esimiehensä. Palomestari ei kuulu pelastuslaitoksen johtoryhmään. Palomestarin virkaan ei myöskään edellytetä ylempää korkeakoulututkintoa. Näin ollen hyvinvointialue ei voi määrittellä omavaltaisesti palomestarin virassa toimimista näytöksi vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, kun vielä virkahierarkiassa yläpuolella on palopäällikkötaso, pelastuspäällikkötaso ja pelastusjohtajataso. Asetelma on valtakunnallinen, ei siis hyvinvointialueen tulkittavissa.

Kielitaidon osalta virkaan edellytetään toisen kotimaisen kielen erinomainen taito ja toisen kotimaisen kielen riittävä taito. Aluehallitukselle esitetyssä valmisteluaineistossa kärkihakijoiden kielitaito on ilmaistu seuraavasti:

- Joonas Nuolioja: välttävä ruotsinkielen taito, sujuva suomenkielen taito.
- Topi Puronhaara: virkamiesruotsi, sujuva suomenkielen taito.

Huomattavaa on, että kärkihakijoiden kielitaitoa on tarkastelu eri perustein toisen kotimaisen kielen osalta ja täysin virheellisesti Nuoliojan vahingoksi. Nuoliojan ja muiden hakijoiden kielitaito on arvioitu haastatteluun perustuen ilman, että heidän kielitaitonsa osalta olisi viittaus viralliseen kielitaidon osoittavaan dokumenttiin. Muiden kuin Puronhaaran kielitaitoa osoittava todistus on hakijayhteenvedossa ohitettu ja heille on annettu arvosana perusteetta, mutta Puronhaaralla on riittänyt maininta ”virkamiesruotsi”.

Edelliseen on todettava, että kenelläkään hyvinvointialueen organisaatiossa toimivalla ei ole kelpoisuutta eikä oikeutta antaa virallisessa kielitaidon arvioinnissa käytettäviä arvosanoja hakijoiden kielitaidosta. Kielitaitoa koskeva arvosana-asteikko on kielilain määrittelemää ja kielitutkinnon antoon on oltava kelpoisuus ja lupa. Hyvinvointialueen henkilöstöjohtajan aluehallitukselle osoittamassa listauksessa Nuoliojan arvosanaksi ruotsinkielen taidon osalta on merkitty ”välttävä”, vaikka hänen arvosanansa korkeakoulututkintotodistuksessa on hyvä suullinen ja kirjallinen ruotsinkielen taito. Arvosanojen osalta hyvää alempi arvosana on tyydyttävä ja sitä alempi välttävä. Aluehallitukselle on siis annettu Nuoliojan toisen kotimaisen kielen taidosta täysin totuudenvastainen kuva Nuoliojan vahingoksi. Totuudenvastainen menettely on syrjivää ja siten menettely on lainvastainen. Asiasta on kiistaton näyttö virkavalintaa varten aluehallitukselle valmistellussa kirjallisessa aineistossa, kun sitä verrataan korkeakoulun antamaan arvosanaan.

Menettely johtaa kysymykseen, että onko haastattelussa Puronhaaran mahdollisesti puutteelliseksi osoittautunut toisen kotimaisen kielen taitovaatimus kuitattu todistuksella, mutta toisen hakijan osalta on kielitaitoa osoittava korkeakoulutodistuksessa oleva hyvä kielitaitoa osoittava näyttö haluttu pimittää? Menettely on paitsi Nuoliojaa, niin myös muita hakijoita syrjivä. Edelleen on todettava, että Topi Puronhaaran toisen kotimaisen kielen käytännön osaamisesta ei ole saatu vastausta valintaryhmässä hakijoiden kielitaitoa arvioineelta Margita Lukkariselta. Keskipohjanmaalehden 25.2.2025 ilmestyneessä artikkelissa hän vastaa toimittajan kysymykseen: ”En lähde avaamaan haastattelua julkisesti”.

Kysymys ei ole ollut haastattelun sisällöstä, vaan toisen kotimaisen kielen osaamisen todentamisesta, mutta johon ei saada vastausta vaikka kyse on kelpoisuusehtona olevasta vaatimuksesta. Pimittämällä kielitaidon testaamisessa saatua tulosta, ei asianomaisilla eikä hyvinvointialueen jäsenillä ole ollut tosiasiallisia edellytyksiä arvioida kielitaidon testaamisen tasapuolisutta. Menettely on ollut syrjivä ja siten lainvastainen. Kielivaatimuksena olleen kelpoisuuden täyttämisen kannalta on olennaista, että on olemassa tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Menettelyn johdosta jää vakava epäily virkaan valitun kielitaidon yltämisestä kelpoisuusvaatimuksen mukaiseksi.

Johtopäätöksenä kelpoisuuden osalta voidaan todeta, että:

- Joonas Nuolioja täyttää vaaditut kelpoisuusvaatimukset ja hänellä on näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä toimiessaan pelastusjohtajana ja lisäksi toimiessaan projektipäällikön tehtävässä.
- Topi Puronhaaralla puolestaan ei ole näyttöä kelpoisuusvaatimuksena olevasta vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, sillä aluehallintoviraston ylitarkastajan tehtävä on asiantuntijatehtävä, ei siis johtamistehtävä. Näyttö toimimisesta edes itsenäisessä asiantuntijatehtävässä on kyseenalainen, koska aluehallintoviraston käytäntö on, että hallinnollisten valvontamääräysten antoon tulee ylitarkastajan esimiehen allekirjoitus ja siten myös hyväksyntä. Toisaalta asiantuntijatehtävässä toimimisella ei ole oikeudellista merkitystä, sillä se ei tuota kelpoisuutta vaatimuksena olleeseen näyttöön vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä.
- Kielitaidon todentamisen osalta hyvinvointialueen menettely on ollut syrjivää, sillä hakijoita on käsitelty kielitaidon todentamisen osalta hakuilmoituksesta poikkeavin vaatimuksin ja hakijoita toisistaan poikkeavin vaatimuksin. Lisäksi Joonas Nuolijan kielitaito on esitetty aluehallitukselle totuudenvastaisesti ”välttävänä”, vaikka korkeakoulutodistuksen on luettavissa: suorittanut ruotsinkielen suullista ja kirjallista taitoa osoittavat opinnot arvosanalla hyvä. Väärä tieto on Nuolijan vahingoksi ja häntä syrjivä.

Kahden kärkihakijan osalta kelpoisuuden tarkastamisessa olevat virheet ovat johtaneet virkavalinnan kohdistumisen hakijaan, jolta puuttuu kelpoisuus virkaan. Edellä kerrottuun perustuen virkavalinta on lainvastainen ja valitsematta jäänyttä toista kelpoista kärkihakijaa syrjivä. Valintapäätös on siten lainvastainen.

Perustuslain 125 §:n edellyttämä hakijoiden taidon, kyvyn ja koetellun kansalaiskunnan vertailu ja kärkihakijoiden keskinäinen vertailu

Perustuslain säännös yleisistä nimitysperusteista edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Tätä vertailua ei pelastusjohtajan valintapäätöstä tehtäessä, eikä oikaisuvaatimuksesta päätettäessä ole ollut tehtynä. Vaadittavan vertailun sijaan käytössä on ollut hakijoiden ansioista koostuva listaus.

Oikeuskäytännön mukaan ei ole riittävää, että päätöksessä selostetaan vain virkaan valitun ansioita ja soveltuvuutta. Oikeuskäytännössä mm. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on helmikuun lopulla 2025 päätynt perustelemaan Oulun kaupungin Hintan koulun rehtorinvalintaa koskevan valintapäätöksen kumoamista loppusuoralle edenneiden hakijoiden keskinäisen ansiovertailun puuttumisella. Pelkkä tietojen listaus hakijoista ei ole lain vaatima keskinäinen ansiovertailu. Samat perusteluvollisuutta koskevat lainsäädännölliset vaatimukset koskevat myös hyvinvointialueiden päätöksentekoa virkavalinnoissa, joten hyvinvointialueiden päätöksentekoon tulee soveltaa samoja

oikeuskäytännön perusteita. Lain vaatimusten täyttämiseksi päätökset on perusteltava siten, että on olemassa tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Valituksen alaisesta päätöksestä puuttuvat lain vaatimat edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Keski-Pohjanmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtajan virkavalintaa koskevan päätöksen aikana ei ole ollut kärkihakijoiden keskinäistä ansiovertailua olemassa, joten päätös on perustunut lainvastaiseen valmisteluun ja johtanut lainvastaiseen päätökseen. Voidaan todeta, että valmistelun puutteet ja virheellisuudet eivät ole antaneet aluehallitukselle tosiasiallista mahdollisuutta arvioida hakijoiden ansioita ja aluehallitus on ollut päätösesityksen armoilla vailla mahdollisuutta puuttua lainvastaiseen valintaan johtaneeseen valintaprosessiin.

Kärkihakijoiden taidon, kyvyn ja koetellun kansalaiskunnan keskinäisessä vertailussa voidaan havaita mm. seuraavaa:

Kärkihakijoiden koulutuksen vertailu

Joonas Nuolioja

Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
Lisäksi toinen korkeakoulututkinto toiselta alalta
Huomattavan laaja pelastusalan täydennyskoulutus

Topi Puronhaara

Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
Lisäksi toinen korkeakoulututkinto toiselta alalta

Näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä

Joonas Nuolioja

Näyttö pelastusjohtajan tehtävistä
Näyttö rakennusalan projektipäällikön tehtävistä

Topi Puronhaara

Ei näyttöä

Näyttö vaativista työtehtävistä

Joonas Nuolioja

Näyttö pelastusjohtajana vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä ja ulkoisesta sidosryhmätyöskentelystä (mm. hyvinvointialue, sisäministeriö, avi, ely, kunnat, maan pelastusjohtajat, yhteistyöviranomaiset, media...)

Topi Puronhaara

Näyttö pelastusylitarkastajan tehtävistä (avi)

Näyttö rakennusalan projektipäällikön tehtävistä

Näyttö pelastuslaitoksen valvontaviranomaisena valvonta- ja tarkastustehtävistä

Näyttö palopäällystökokemuksesta tehtävään kelpoisena

Joonas Nuolioja

Toiminta palopäällystyössä virkaan kelpoisena vertailtavaan nähden kestoaltaan olennaisesti enemmän ja tehtäviltään olennaisesti laaja-alaisempaa ja vaativampaa

Topi Puronhaara

Toiminta palopäällystyössä virkaan kelpoisena vertailtavaan nähden kestoaltaan ja tehtävien laajuuden ja vaativuuden osalta olennaisesti vähäisempää

Näyttö toisen kotimaisen kielen hallinnasta

Joonas Nuolioja

Korkeakoulututkintotodistuksessa: hyvä suullinen ja kirjallinen ruotsinkielen taito

Topi Puronhaara

Maininta virkamiesruotsista, arvosanaa ei ole paljastettu.

Koetellun kansalaiskunnan vertailu

Joonas Nuolioja

Useita hallituksen puheenjohtajuuksia

Useita hallituspaikkoja

Topi Puronhaara

Ei luottamustehtävistä tietoa

Edellä oleva esimerkki kärkihakijoiden keskinäisestä vertailusta osoittaa kiistatta Joonas Nuoliojan Topi Puronhaaraa ansioituneemmaksi hakijaksi kaikilla muilla vertailun osa-alueilla koulutuksen ollessa tasavertainen tutkintoon johtaneen korkeakoulutuksen osalta. Nuoliojan laaja täydennyskoulutus on katsottava koulutusta koskevaksi lisäansioksi, joten tältäkin osin Nuolioja on Puronhaaraa ansioituneempi.

Virkavalinnan perustelu ja valmisteluaineiston virheet hakijoiden eduksi ja vahingoksi

Virkavalintaa ei ole perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla. Valintaratkaisusta ei käy ilmi, mitkä ovat ne kelpoisuusvaatimuksiin, yleisiin nimitysperusteisiin ja hakuilmoituksessa esiintyviin valintaperusteisiin liittyvät seikat, joiden perusteella valinta lopulta tehtiin. Virkavalintapäätöksestä ei siis ilmene, millä perusteella virkaan valittu on katsottu ansioituneimmaksi. Perusteluvelvollisuuden täyttymiseksi on olennaista, että asianosaisilla on tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Tältä osin Keski-Pohjanmaan aluehallituksen päätös on hallintolain vastainen.

Aiemmin tekstissä mainitut virheet aluehallitukselle esitellyssä valmisteluaineistossa ovat säännönmukaisesti virkaan valitun Topi Puronhaaran eduksi ja Joonas Nuoliojan vahingoksi. Näiltä osin päätöksen syrjivyyden toteutuminen on nähtävissä. Aluehallitukselle esitetyssä hakijayhteenvedossa on muiltakin osin toimittu syrjivästi. Nuoliojan osalta hakijayhteenvedosta puuttuu päätoiminen palvelu palomies-kalustonhoitajana sekä pelastustoimen sivutoiminen palvelu n. 15 vuotta kokonaan, mutta Puronhaaralle vastaava sivutoiminen palvelu n. 9 vuotta on mainittu hakijayhteenvedossa. Hakijoiden samantasoinen työkokemus on kirjattava kaikille hakijoille samoin perustein tai jätettävä kirjaamatta ellei kokemusta katsota valinnan kannalta tarpeelliseksi. On kiistatonta, että hakijayhteenvedoa ei ole tehty objektiivisesti vaan muita hakijoita kuin Puronhaaraa syrjivästi, siis lainvastaisesti.

Hyvinvointialueen hallituksen oikaisuvaatimuksen hylkäyspäätöksen 24.3.2025 § 68 tarkastelu

Oikaisuvaatimus on hylätty perustelematta oikaisuvaatimuksessa esitettyjä lainvastaisuuksia ja päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä aiemmin edellä kerrotuin perustein ilman asian esittelijää. Jäljempänä alla on kommentit oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskevaan valmistelutekstiin.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

”Aluehallituksen virkavalintapäätöksessä on ollut kyse em. hallintolain 45 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesta hyvinvointialueen monijäsenisen toimielimen päätöksestä. Aluehallitus on lisäksi tehnyt virkavalintaa koskevan päätöksen yksimielisesti. Näin ollen aluehallituksen päätöksessä yksityiskohtaiset perustelut on

voitu jättää esittämättä. Lisäksi hakijoiden henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevat tiedot ovat luonteeltaan tyypillisesti salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 29 ja 32 kohtien nojalla. Tästä johtuen niitä koskevat perustelut voivat jäädä virkavalinnassa varsin yleiselle tasolle. Aluehallitus voi em. oikeustapausten mukaan esittää päätöksen perustelut oikaisuvaatimusvaiheessa.”

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Hyvinvointialueen aluehallituksen käsittelyyn valmistellussa tekstissä tosiasiallisesti väitetään, että yksimielisellä päätöksellä voidaan ohittaa virkaan asetetut kelpoisuusvaatimukset ja tehdä lainvastainen virkavalinta. Ei voida. Millään päätöksillä ei voida ohittaa lain vaatimuksia.

Muutkin valmistelun puutteet ja virheellisyydet eivät ole antaneet aluehallitukselle, hakijoille, eikä hyvinvointialueen jäsenille tosiasiallista mahdollisuutta arvioida hakijoiden ansioita. Virheellisestä ja puutteellisesta valmistelusta johtuen aluehallitus on ollut päätösesityksen armoilla vailla mahdollisuutta puuttua lainvastaiseen valintaan johtaneeseen virkavalintaprosessiin ja vailla mahdollisuutta puuttua virheellisesti ja puutteellisesti valmistellun oikaisuvaatimuksen käsittelyyn. Edes oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä ei ole todettu virkaan valitulta puuttuvaa kelpoisuutta virkaan, eikä tehty hallintolain edellyttämää hakijoiden ansiovertailua, joten edelleenkin aluehallituksella ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta arvioida kärkihakijoiksi valikoituneiden kelpoisuutta virkaan eikä keskinäistä ansioituneisuutta. Henkilöarvioinnin tuloksia ei ole lainkaan esitelty konsultin toimesta aluehallitukselle.

Viittaukseen yksimielisestä päätöksestä voidaan todeta, että valmistelun puutteista ja virheistä johtuen hakijoista on muodostunut totuudesta poikkeava kuva, eikä toimielimen jäsenillä ole ollut tosiasiallisia edellytyksiä asettaa päätösesityksen oikeellisuutta kyseenalaiseksi. Mainittakoon, että virkavalintapäätöksen käsittely keskeytettiin ja pykälän käsittelyä jatkettiin muutama tunti myöhemmin. Kokouksen keskeytyksen aikana tekaistiin kirjallista aineistoa, jonka pohjalta aluehallituksen olisi tullut kyetä muodostamaan tosiasiallinen käsitys hakijoiden ansioista. Hyvinvointialueen sisäisestä säännöstöstä sekä hyvän hallintotavan vaatimuksista poiketen hallituksen jäsenillä ei ollut mahdollisuutta perehtyä kesken pykälän käsittelyn valmisteltuun aineistoon. Hyvinvointialueen sisäisestä säännöstöstä sekä hyvän hallintotavan vaatimuksista johtuen esityslistat oheisaineistoinen toimitetaan monijäsenisen toimielimen jäsenten käsittelyyn päiviä ennen kokousta perehtymistä varten. Virkavalinta-asiassa asian käsittelyyn ratkaisevasti vaikuttavia asiakirjoja vasta tehtiin kokouksen alkamisen jälkeen keskeytyksen aikana. On perustellusti arvioitavissa, että toimielimen yksimielinen ja lainvastainen virkavalintapäätös on seurausta valmistelun puutteellisuudesta, virheellisyydestä ja vasta kokouksen keskeytyksen aikana valmistuneesta materiaalista, johonka tutustumiseen ei ole ollut riittävästi aikaa. Kuvatulle menettelylle löytyy näyttö pykälän pöytäkirjasta.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

”Hakijoiden ansioista on laadittu hakijayhteenvedo, josta hakijoiden ansiot ovat olleet vertailtavissa. Erillistä kirjallista ansiovertailua ei ole tehty. Korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännössä on katsottu, että vaikka hakijoista ei ole laadittu nimenomaista kirjallista ansiovertailua, tämä ei merkitse, että hakijoiden ansioiden vertailu olisi laiminlyöty, kunhan valintamenettely kokonaisuutena haastatteluineen ja etukäteen asetettuine

valintaperusteineen osoittaa, että hakijoita on valintamenettelyn kuluessa tosiasiallisesti vertailtu keskenään (KHO 24.9.2013/3023)."

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Oikaisuvaatimuksen hylkäämiseen johtaneessa pykälän valmistelutekstissä todetaan, että ansiovertailua ei ole tehty. Ei sitä ole tehty edes oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten. Tältä osin lainvastaisesta toiminnasta on siten hyvinvointialueen itsensä laatima näyttö luettavissa valmistelutekstistä. Valintaprosessi muutoinkin osoittaa, että hakijoiden vertailua etukäteen asetettuja valintaperusteita vasten ei ole tehty, koska edes virkaan valitun kelpoisuuden puuttumista ei ole havaittu eikä kelpoisuusasiaa ole käsitelty mitenkään koko valintamenettelyn aikana. Hakijoiden keskinäisen vertailun puuttuessa hakijoiden kelpoisuus virkaan ja heidän todelliset ansiot viran menestyksekkääseen hoitamiseen ovat jääneet arvioimatta. Hallintolain vaatimukset täyttävää ansiovertailua ei ole saatu aikaiseksi edes oikaisuvaatimuksen käsittelyyn, mistä voi päätellä että lain vaatimukset täyttävää ansiovertailua ei ole haluttu tehdä, koska se toisi hakijoiden tosiasialliset ansiot monijäsenisen toimielimen arvioitaviksi oikaisuvaatimusta käsiteltäessä. Edelleen voidaan todeta, että valmistelijoiden viittaus hakijayhteenvetoon on yhtä kuin viittaus virheitä vilisevään kirjalliseen aineistoon. Hakijayhteenvetoa ei ole laadittu objektiivisesti ja se syrjii muita kuin valituksi tullutta.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

"Virantäyttöprosessissa hakijoiden haastatteluista ja henkilöarvointien suullisesta läpikäyntitilaisuudesta on laadittu muistiot. Muistioista ilmenee valintamenettelyn kuluessa tehty hakijoiden tosiasiallinen vertailu, jota valintatyöryhmä on tehnyt. Muistioista ilmenee, että valintatyöryhmän tekemässä vertailussa kummankin kärkihakijan osalta on tuotu tasapuolisesti esiin sekä vahvuuksia että puutteellisuuksia. Muistiot osoittavat, että valintamenettelyn kuluessa tosiasiallista ansiovertailua on tehty eikä hakijoiden ansioiden vertailua ole laiminlyöty."

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Muistioissa on väitetty tehdyn hakijoiden tosiasiallinen vertailu, mikä on perusteeton väite. Jos väitetty vertailu olisi tehty, niin virkaan valitun kelpoisuuden puuttuminen olisi havaittu, hakijoiden toisistaan poikkeava kohtelu kielitaidon todentamisen osalta olisi havaittu syrjiväksi ja kärkihakijoista pelastusjohtajan virkaan kiistatta ansioituneemmaksi olisi todettu Joonas Nuolioja. Mainituilla muistioilla ei siten ole mitään oikeudellista merkitystä. Väitetty kärkihakijoiden ansioiden vertailu, johon valmistelijat viittaavat, ei ole ollut julkinen, joten asianosaisilla tai hyvinvointialueen jäsenillä ei ole ollut mahdollisuutta arvioida hakijoiden ansioituneisuutta. Käsittämätön kannanotto valmistelijoilta perustus- ja hallintolain vaatimuksiin nähden.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

"Perustuslain säännös edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua."

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Niin edellyttää, mutta siitä huolimatta perustuslain vaatimaa hakijoiden ansioiden vertailua ei ole tehty. Laiminlyöntiä ei voi perustella mitenkään. Toiminta on hyvinvointialueen omaan näyttöön perustuen ollut lainvastaista.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

”Pelastusjohtajan kelpoisuusehtojen mukaisesti yhtenä kelpoisuusehtona on ollut näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä. Virkavalinnassa asiantuntijakokemusta ei ole samaistettu johtamistehtävien hoitamisesta saatuun kokemukseen. Virkavalinnassa on voitu kuitenkin johtamiskokemuksen lisäksi huomioida hakijoiden muutakin aiempaa työkokemusta, josta työnantaja on katsonut olevan hyötyä kyseisessä tehtävässä.”

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Olennaista on, että kelpoisuusvaatimuksena on näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä. Edelleen olennaista on, että virkaan valitulla vaadittua näyttöä vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä ei ole. Kelpoisuus siis puuttuu. Väitteellä, että virkavalinnassa on voitu kuitenkin johtamiskokemuksen lisäksi huomioida hakijoiden muutakin aiempaa työkokemusta, josta työnantaja on katsonut olevan hyötyä kyseisessä tehtävässä, on sovellettavissa vain niihin hakijoihin joilla on vaadittava kelpoisuus virkaan ja edellytyksellä että ansiovertailu on tehty syrjimättömästi. Muun työkokemuksen osalta vertailun on liityttävä pelastusjohtajan viran menestyksekkääseen hoitamiseen kaikkien hakijoiden osalta samoin perustein. Todettakoon, että valintatyöryhmässä ei ole ollut henkilöitä, joilla olisi kykyä arvioida tehtävän vaatimuksia sen kummemmin pelastustoimen lakisääteisten vaatimusten kuin tehtävän menestyksekkään hoitamisen kannalta. Se selviää työryhmän kokoonpanoa tutkittaessa. Edellä mainittua tukee se, että turvallisuus- ja pelastuslautakunnan edustusta ei ole ollut valintatyöryhmässä, puhumattakaan, että olisi ollut pelastuslautakunnan (asiantuntijalautakunta) lausunto virkavalintaan. Todettakoon, että pelastuslautakunta on pelastuslaitoksen palvelutason käsittelevä toimielin ja tuntee hyvinvointialueen toimielimistä parhaiten pelastustoimelle ja sen johtamiselle asetettavat vaatimukset. Menettely sivuuttaa asiantuntijalautakunta on ennen kuulumaton ja ilmentää hyvinvointialueen hallinnon osaamattomuutta ohittaessaan kokonaan hyvinvointialueorganisaatioon kuuluvan pelastustoimen ainoan asiantuntijaelimen pelastusjohtajan virkavalinnassa.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

”Pelastusjohtajan kelpoisuusehdoissa ei ole määritelty, että johtamiskokemusta koskevan kelpoisuusehdon täyttyminen edellyttäisi johtamiskokemusta joltain tietyltä pelastustoimen viranhaltijatasolta. Näin ollen myös päivystävän palomestarin tehtävistä saadun operatiivisen johtamiskokemuksen voidaan katsoa täyttävän johtamiskokemusta koskevan kelpoisuusehdon. Hakijoiden johtamiskokemusta on joka tapauksessa arvioitu tosiasiallisen työkokemuksen perusteella.”

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty, että johtamiskokemusta koskevan kelpoisuusehdon täyttyminen edellyttäisi johtamiskokemusta joltain tietyltä pelastustoimen viranhaltijatasolta, vaikka näin oikaisuvaatimuksen käsittelyyn valmistellussa tekstissä väitetään virheellisesti. Oikaisuvaatimuksessa todetaan kelpoisuusvaatimuksena olevan näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä. Oikaisuvaatimuksessa on siis esitetty, että palomestarina palvelu ei tuota näyttöä vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä.

Palomestarin tehtävässä (P3 -taso) hankittua operatiivista kokemusta ei voi lukea kelpoisuusehdoksi asetetuksi kokemukseksi vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, sillä vaativimmissa pelastustehtävissä johtovastuu kuuluu virkahierarkiassa ylemmälle viranhaltijatasolle (P 2 -taso). Näin ollen virkaan valittu ei voi vedota palomestarin työn osalta näytöksi vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, kun virkahierarkiassa yläpuolella on palopäällikkötaso, pelastuspäällikkötaso ja pelastusjohtajataso. Asetelma on valtakunnallinen, ei se ole hyvinvointialueella päätettävissä.

Palomestarin asemaa pelastuslaitoksen ja hyvinvointialueen organisaatiossa kuvastaa se, että tehtävä ei yllä sille tasolle, että virkanimike löytyisi itsenäisiä viranhaltijapäätöksiä tekevien viranhaltijoiden luettelosta. Palomestari ei siten kuulu virkahierarkiassa päätösvaltansa osalta itsenäisiä päätöksiä tekeviin viranhaltijoihin, joiden päätökset kuuluvat monijäsenisen toimielimen otto-oikeuden piiriin. Palomestarin päätösvalta rajoittuu hallinnossa tasolle, jota valvoo hänen esimiehensä. Palomestarin tehtävässä toimiminen ei ole toimimista vaativassa ja itsenäisessä johtavassa asemassa.

Palomestarin virkaan ei myöskään edellytetä ylempää korkeakoulututkintoa.

Edellä kerrottuun viitaten palomestarina palveltu aika ei ole näyttö vaativassa ja itsenäisessä johtamistehtävässä toimimisesta.

Mainittakoon edelleen, että pelastusjohtajan virkaan valitulle Topi Puronhaaralle on tarjottu hallintolain vaatima mahdollisuus tulla kuulluksi ennen oikaisuvaatimuksen käsittelyä. Puronhaara ei käyttänyt tarjottua mahdollisuutta esittää poikkeavaa näkemystä oikaisuvaatimuksen tekijän palomestarin tehtäväkuvasta lausumaan nähden. Se todistaa, että oikaisuvaatimuksessa kirjoitettua ei voi palopäällystökoulutuksen omaavana ja aluehallintoviraston virkavapaalla olevana viranhaltijana perustella vääräksi. Oikaisuvaatimuksen valmistelijoiden omavaltaisesta ja virheellisestä palomestarin aseman tulkinnasta ei ole tarpeen lausua enempää.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

”Oikaisuvaatimuksen tekijän viittaamat johtamiskokemus ja kielitaito ovat vain osa pelastusjohtajan valintaperusteiden kokonaisuutta. Työnantajalla on oikeus arvioida ja painottaa hakijoiden ansioita tavalla, jonka työnantaja katsoo parhaiten edistävän tehtävän menestyksellistä hoitamista. Ansiovertailussa otetaan huomioon paitsi kelpoisuusehdot myös tehtävän menestyksellisen hoitamisen kannalta keskeiset henkilökohtaiset ominaisuudet, jotka ovat eduksi tehtävien hoitamisessa. Virkavalinnassa voidaan käyttää harkintaa siinä, miten näitä osa-alueita painotetaan.”

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Edellä oikaisuvaatimukseen hyvinvointialueen valmistelijoiden kirjoittama teksti on virkavastuulla toimivilta osoitus lain vaatimuksista piittaamattomasta asenteesta. Oikaisuvaatimuksen tekijän viittaamat johtamiskokemus ja kielitaito ovat kelpoisuusehtoja, eikä niitä voi painottaa millään tavalla. Kelpoisuus joko on tai sitä ei ole. Tässä tapauksessa virkaan valitulta kelpoisuus puuttuu. Kelpoisuusehdot täyttämättömien virkaa hakeneiden taipaleen tulee päättyä hakemusasikirjojen lukutilaisuuteen, ei siis jatkuu. Asia on yksiselitteinen, se ei ole tulkintakysymys.

Kielitaidon osalta hyvinvointialue voi päättää vaatimukset, kuten se on tehnytkin. Vaatimuksia ei voi muuttaa valintamenettelyn aikana. Nyt on muutettu vertaamalla hakijoiden kielitaitoa toisistaan poikkeavalla tavalla. Toisilta hakijoilta on vaadittu näyttö toisen kotimaisen kielen taidosta käytännössä haastattelutilaisuudessa, mutta virkaan valitun osalta viitataan virkamiesruotsiin. Tästä hakijoiden eriarvoisesta kohtelusta on kiistaton näyttö hyvinvointialueen listausasiakirjassa. Menettely on syrjivä. Mikäli viran hakuilmoituksessa olisi kerrottu toisen kotimaisen kielen osalta virkamiesruotsin olevan riittävä näyttö kielitaidosta, olisi hakijoiksi voinut ilmoittautua kielitaidon puolesta lähes kaikki korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Joonas Nuoliojan kielitaito on hakijayhteenvedossa ilmoitettu totuudenvastaisesti. Nuoliojan kielitaito on esitetty aluehallitukselle totuudenvastaisesti "välttävänä", vaikka Nuoliojan korkeakoulutodistuksen arvosana on ilmaistu: "suorittanut ruotsinkielen suullista ja kirjallista taitoa osoittavat opinnot arvosanalla hyvä.". Väärä tieto on Nuoliojan vahingoksi ja häntä syrjivä.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

"Virkaan valitun osalta haastattelussa ja henkilöarvioinnissa korostuivat kehittämishalukkuus ja -myönteisyys, kannustava henkilöstöjohtaminen sekä aluehallintoviraston pelastusylitarkastajan tehtävissä saatu dynaaminen perspektiivi pelastuslaitoksen toiminnan kehittämiseen. Näitä virkaan valitun henkilökohtaisia ominaisuuksia pidettiin ansiokkaina, kun otettiin huomioon pelastuslaitoksen toiminnan kehittämistarpeet taloudellisesti haastavassa toimintaympäristössä. Valitsematta jääneen hakijan osalta haastattelussa ja henkilöarvioinnissa saatu kokonaisvaikutelma em. seikoista jäi valintatyöryhmän yhteisen näkemyksen mukaan puutteelliseksi."

Aluevallituksen tehneen kommentti edelliseen

Oikaisuvaatimuksen valmistelijoiden kirjoittamasta tekstistä mielenkiintoa herättää toteamus: "Virkaan valitun osalta haastattelussa ja henkilöarvioinnissa korostuivat aluehallintoviraston pelastusylitarkastajan tehtävissä saatu dynaaminen perspektiivi pelastuslaitoksen toiminnan kehittämiseen."

Pelastuslaki ja sen ohella muu pelastustointa säätelevä säädöskanta määrittää mitä hyvinvointialueen pelastustoimen pitää saada aikaan asukkaiden hengen, terveyden ja omaisuuden suojaksi. Keinosta saavuttaa lainsäätäjän asettama taso päättää hyvinvointialueen aluevaltuusto turvallisuus- ja pelastuslautakunnan (= asiantuntijalautakunnan) esityksestä. Pelastuslautakunnan ja aluevaltuuston edustaessa koko aluetta, sen asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita, on dynaaminen asiantuntemus alueella. Aluehallintovirastossa valvotaan sitä, että pelastuslaitokset hoitavat tehtävänsä lainsäädännön ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluehallintovirasto ei siis kehitä mitään, vaan tarkastaa palvelutason toimivan lain ja asukkaille tehdyn palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Valitsematta jääneen osalta kokonaisvaikutelmaa vajaaksi arvioinut ryhmä ei ole ymmärtänyt pelastustoimen luonnetta toimia lainsäädännön asettamien vaatimusten ja palvelutasopäätöksen toimeenpanijana. Valitsematta jääneen osalta on arvioitavissa nimenomaisesti pelastusjohtajan tehtävän sisäistäminen lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla, tuotetaan lain ja palvelutasopäätöksen vaatimat palvelut.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä valmistelijoiden esittämää

"Hakijoiden vertailu kelpoisuusehtojen ja yleisten nimitysperusteiden pohjalta on kokonaisharkintaa, jossa hakijoiden viran hoitamisen kannalta merkityksellisten henkilökohtaisen ominaisuuksien arvioinnin perusteella on mahdollista päätyä valitsemaan viran kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muukin kuin korkeimmin koulutettu ja kokenein (esim. KHO 2005:44 ja KHO 25.3.2008/615). Virkavalinta on perustunut hakuilmoituksessa ilmoitettujen vaatimusten ja yleisten nimitysperusteiden pohjalta tehtyyn ansiovertailuun ja kokonaisarviointiin, jossa on sallitusti painotettu henkilökohtaisia ominaisuuksia. Valinta on kohdistettu kokonaisarvioinnin perusteella ansioituneimmaksi ja soveltuvimmaksi katsottuun henkilöön."

Aluevalituksen tehneen kommentti edelliseen

Edellä hyvinvointialueen virkavastuulla lausuma on virheellinen ja perusteeton. Siinä väitetään, että on sallittua henkilökohtaisia ominaisuuksia painottamalla ohittaa kelpoisuusvaatimukset ja lain vaatima hakijoiden ansioiden vertailu ja lain vaatima päätöksen perustelu, jonka perusteella on tosiasiallinen mahdollisuus arvioida päätöksen lainmukaisuutta. Virkavalinta ei ole perustunut hakuilmoituksessa ilmoitettuihin kelpoisuusvaatimuksiin, koska virkaan on valittu kelpoisuusehdot täyttämätön henkilö, ansiovertailua ei ole tehty perustuslain ja hallintolain edellyttämällä tavalla ja kielitaidon ja hakijoiden muiden ansioiden esittämisessä aluehallitukselle ei ole menetelty tasapuolisesti eikä totuudenmukaisesti, virkavalintamenettelyssä on siis syrjitty muita hakijoita valituksi tulleen eduksi.

Lopuksi

Asianosaiselle virkaan valitulle on varattu hallintolain 34 §:n mukaisesti tilaisuus ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Virkaan valittu henkilö on ilmoittanut, ettei hänellä ole lausuttavaa asiassa. Asia voitaneen tulkita siten, että asianosaisella ei ole huomautettavaa oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin, joten oikaisuvaatimuksen hyväksymiselle olisi ollut tosiasialliset perusteet.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Allekirjoittanut pitää asiantila huomioiden kohtuullisena, että valittajan oikeudenkäyntikulut kulut määrätään hyvinvointialueen korvattaviksi 1 700 eurolla.

Pekka Nurmi

Hyvinvointialueen jäsen, oikaisuvaatimuksen tekijä

LIITTEET

Hakuilmoitus
Hakijayhteenveto
Ote virkavalintapäätöksestä
Oikaisuvaatimus
Ote oikaisuvaatimuksen hylkäyspäätöksestä
Hyvinvointialueen johtajan virkamääräys 2025/00002